

KOMUNIKAT DLA FUNDACJI I STOWARZYSZEŃ POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚĆ PRAWNĄ DOTYCZĄCY USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU – OBOWIĄZKI ORGANIZACJI

Przypominamy, że 13 lipca 2018 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. 2021 r. poz. 1132 ze zm.).

W związku z powyższym Starosta Wągrowiecki w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli nad fundacjami i stowarzyszeniami Powiatu Wągrowieckiego, jako instytucjami obowiązany w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2021 r., poz. 1132 ze zm.) zwraca się z prośbą o przesyłanie informacji dotyczących przyjmowania lub dokonywania przez fundacje/stowarzyszenia płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane.

Informację należy przysłać każdego roku w terminie do dnia 31 października

Ustawa nakłada na tzw. „instytucje obowiązane” stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego oraz inne obowiązki związane z podejmowaniem określonych działań w celu przeciwdziałania wprowadzania do obrotu wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu.

W myśl ustawy do instytucji obowiązanych zalicza się m.in.:

- 1) fundacje - ustanowione na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2167) w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartości 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane (art. 2 ust. 1 pkt 21 ustawy),
- 2) stowarzyszenia - posiadające osobowość prawną, utworzone na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261), w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane (art. 2 ust. 1 pkt 22 ustawy),
- 3) podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych - w rozumieniu Ustawy o grach hazardowych – taką grą losową jest na przykład popularna wśród organizacji pozarządowych charytatywna loteria fantowa.

Obowiązki instytucji obowiązanej

Organizacje, które spełniają choć jeden z wymienionych wyżej warunków i są tym samym instytucjami obowiązany, muszą spełnić szereg określonych w ustawie obowiązków m.in.:

1. Instytucje obowiązane wyznaczają kadre kierowniczą wyższego szczebla odpowiedzialną za wykonywanie obowiązków określonych w ustawie (art. 6 ustawy). Kadra kierownicza wyższego szczebla - rozumie się przez to członka zarządu, dyrektora lub pracownika instytucji obowiązanej posiadającego wiedzę z zakresu ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z działalnością instytucji obowiązanej oraz podejmującego decyzje mające wpływ na to ryzyko (art. 2 ust. 2 pkt 9 ustawy)
2. W przypadku instytucji obowiązanej, w której działa zarząd lub inny organ zarządzający, wyznacza się spośród członków tego organu osobę odpowiedzialną za wdrażanie obowiązków określonych w ustawie (art. 7 ustawy).
3. Instytucje obowiązane wyznaczają pracownika zajmującego kierownicze stanowisko odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności działalności instytucji obowiązanej oraz jej pracowników i innych osób wykonujących czynności na rzecz tej instytucji obowiązanej z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Wyznaczony pracownik jest również odpowiedzialny za przekazywanie w imieniu instytucji obowiązanej zawiadomień, o których mowa w art. 74 ust. 1, art. 86 ust. 1, art. 89 ust. 1 i art. 90 (art. 8 ustawy).
4. Zgodnie z ustawą instytucje obowiązane powinny identyfikować i oceniać ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu odnoszące się do ich działalności, z uwzględnieniem czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw. Działania te winny być proporcjonalne do charakteru i wielkości instytucji obowiązanej (art. 27 ust. 1 ustawy). Ocena ryzyka sporządzana jest przez instytucję obowiązaną w formie papierowej lub elektronicznej i nie rzadziej niż co 2 lata musi być aktualizowana (art. 27 ust. 3 ustawy). Pierwszą ocenę ryzyka instytucje obowiązane sporządzają w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 193 ustawy).
5. Stosują i dokumentują zastosowanie środków bezpieczeństwa adekwatnych do przeprowadzonej analizy ryzyka. W oparciu o dokonaną przez siebie ocenę ryzyka, instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego w zakresie i z intensywnością uwzględniającymi rozpoznane ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną. Na żądanie odpowiednich organów instytucja obowiązana musi wykazać, że przy uwzględnieniu poziomu rozpoznanego ryzyka zastosowała odpowiednie środki bezpieczeństwa finansowego (art. 33 i art. 34 ustawy).
6. Wskazane wyżej podmioty stosują środki bezpieczeństwa finansowego (o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1-6 ustawy) w przypadku:
  - nawiązywania stosunków gospodarczych;
  - przeprowadzania transakcji okazjonalnej:
    - a) o równowartości 15 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane,
    - b) lub która stanowi transfer środków pieniężnych na kwotę przekraczającą równowartość 1000 euro;
  - przeprowadzenia gotówkowej transakcji okazjonalnej o równowartości 10 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 23;
  - obstawiania stawek oraz odbioru wygranych o równowartości 2000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane - w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20;

- podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- wątpliwości co do prawdziwości lub kompletności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

W razie braku możliwości zastosowania któregoś ze środków bezpieczeństwa finansowego, instytucja obowiązana (art. 41 ust. 1 ustawy):

- a) nie nawiązuje stosunków gospodarczych;
- b) nie przeprowadza transakcji okazjonalnej;
- c) nie przeprowadza transakcji za pośrednictwem rachunku bankowego;
- d) rozwiązuje stosunki gospodarcze.

Fundacja oraz Stowarzyszenie, jako instytucja obowiązana ma m. in. również obowiązek:

1. Stosować wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego w przypadkach wyższego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (art. 43 ustawy).
2. Prowadzić bieżącą analizę przeprowadzanych transakcji.
3. W przypadku ujawnienia transakcji nietypowych, nienaturalnie złożonych oraz opiewających na wysokie kwoty, które wydają się nie mieć uzasadnienia prawnego lub gospodarczego. Wprowadzić wewnętrzną procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, zwaną „wewnętrzną procedurą instytucji obowiązanej” (art. 50 ust. 1 ustawy), (co powinna określać taka procedura opisane zostało w art. 50 ust. 2 ustawy). Procedura ta przed jej wprowadzeniem do stosowania, podlega akceptacji przez kadre kierowniczą wyższego szczebla.
4. Zapewnić udział osób wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych dotyczących realizacji tych obowiązków (art. 52 ust. 1 ustawy). Program szkoleniowy powinien uwzględnić charakter, rodzaj i rozmiar działalności prowadzonej przez instytucję obowiązana oraz zapewnić aktualną wiedzę w zakresie realizacji obowiązków instytucji obowiązanej.
5. Opracować i wdrożyć wewnętrzną procedurę anonimowego zgłaszania przez pracowników lub inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 53 ust. 1 ustawy).
6. Przekazać Generalnemu Inspektorowi informację o: - przyjętej wpłacie lub dokonanej wypłacie środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro, wykonanym transferze środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro (z wyjątkami o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 lit. a-f ustawy).
7. Zawiadomić Generalnego Inspektora o okolicznościach, które mogą wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia potwierdzenia podejrzenia - art. 74 ustawy.
8. Zawiadomić Generalnego Inspektora, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że określona transakcja lub określone wartości majątkowe mogą mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu (art. 86 ustawy).
9. Niezwłocznie zawiadomić właściwego prokuratora o przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że wartości majątkowe będące przedmiotem transakcji lub zgromadzone na rachunku pochodzą z przestępstwa innego niż przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub przestępstwa skarbowego albo mają związek z przestępstwem innym niż przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub z przestępstwem skarbowym (art. 89 ustawy).

Instytucje obowiązane, które nie dopełniają nałożonych przez ustawę obowiązków podlegają karom administracyjnym. Wykaz obowiązków, których niedopełnienie spowoduje nałożenie ww. kar został opisany w art. 147, art. 148 i art. 149 ustawy. Za naruszenia obowiązków nałożonych przepisami ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, oprócz kar administracyjnych, grozi również odpowiedzialność karna.

Jednocześnie informujemy, że zgodnie z art. 25a ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach starosta właściwy ze względu na siedzibę stowarzyszenia jest również organem sprawującym kontrolę nad działalnością stowarzyszenia będącego instytucją obowiązaną w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w zakresie zgodności jego działania z przepisami tej ustawy. To samo dotyczy fundacji (art. 14a ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, a także art. 130 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu).

1. Komunikat dla fundacji i stowarzyszeń posiadających osobowość prawną dot. Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu – obowiązki organizacji
2. Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
3. Oświadczenie.

Przydatne informacje:

<https://publicystyka.ngo.pl/zmiana-ustawy-o-przeciwdzialaniu-praniu-pieniedzy-i-finansowaniu-terroryzmu-co-nowego>

<https://publicystyka.ngo.pl/kiedy-i-jak-ngo-stosuja-ustawe-o-przeciwdzialaniu-praniu-pieniedzy>